

Norske trolldomsprosesser

Prosessnummer: 204

Tiltaltes navn: Marita Oure

Årstall: 1662

Sted: Vanse i Vest-Agder

L. ^{lingbott}
Lisder 2 . 1662

no 1.

1662,

4)

Maria Öre

1662

Dont til landflykthet
etc.

[avskrevet 11.10.1928]

V

Histor. tingbok 2.
fol. 13a.

1/2 1662

Marika Öre.

ANNO 1662 DEN-7 FEBRUARJ Epsterkreff-
ne Mand forsamlede i Lovgubnen ved
Farfend, is berammed Boiste och Fierings
Sageting, nemly Ole Skollesen Kalleberig,
Rafsmiis Olsen Langeland, Salffue Pjor-
nevog, Niels Rafsmusen Kalleberig, Knud
Langager, Peder i Hængen, Aschild Soel-
berig, Knud Jølle, Apbriorn Giiilio, Somund
Eigeland, Anders Gregersen østre Vagne, og
Niels Schiemme,

Anders Fülleland, Thollebrøden, Salffue
Bjornenov, Anders Velle, Rafsmiis Schæffue,
Knud Langager, Peder i Hængen, Aschild
Soelberig, Knud Jølle, Apbriorn Giiilise,
Somund Eigel, Niels Schiemme, var til
reffus, i heste vederbignede Sag, at kiende
och dømme,
var Indsteffus Marika Öre, for nogle
u-hørlige, Pnscher och mavedidbser,

som him efter egen Bekendelse, snart
 som Trolddoms Begængelse, Haffner besøgt,
 som it Troffers Pærf, der om efter Steff:
 ringens Formelding schulle Lyde, Hiil:
 chet Lenitz Fuldmechtigen Jens Anderpsen
 formiente him der for paa sit Høieste
 bürde at Lide, efter Steffringens ind:
 meldende dbr i Hünseby Kongsgd. den
 13 Jan: 62. Til Sagen och Steffringen
 at siare paa den Jndsteffritis Vegne
 var nok, Hendis Mand Priosteld
 Öire, som fore gaff, at dj- Troüff
 som officier Hans Giinde proffard Haff:
 ner, Næmlig Ole Öire, och Hans Giinde,
 med sin Daater, Søsterdaater, och Ver:
 broder, som Hand beschylder, sin, och
 sin Giindis Affrimpsmand at vere,
 dit Hand achtet at berispe, om Hand
 Steffre Dag derbil kunde Öurlange, saa:
 velson och formiente Ole Öire, den Pede
 och Förste Sagdismand at vere, och var
 her om en Teknesig Forschind begierende,
 Jndtil Hand om alt dite kunde nyde
 Lønlig Steffredag, som hand til den
 Tid achtet, med mange Posten, at
 berisplig gjöre bemet Ole, Hans, och hans
 Giinde Maritas Affrimpsmand at vere
 Herbil siarede Jens Anderpsen, och bemet
 Priosteld Öire for Peden forsköd, icke
 at mote eller kunde til denne Sag
 siare i di Pede, eftersom Hand, til forme

Lister tingbok 2.
fol 136.

1/2.1602

Marika Övre.

for sin inderbedreffer och til dömt si-
 ne 4 inder g. och Lorig for wonder at
 vere Mens derforre Hann: til Spurde,
 Kiem Hand aff Almnen som nu vare
 stedebil sin Fuldmechtig vilde udvelge
 ochbegiere skulle det Namem efter
 Recessen straxen bliffue benilgit, och
 forordineret,
 Hvor frind Frißfeld Övre svarede, at
 Hand selffuer nocksom var Suspiciit och
 fuldmyndig at Vere, paa sin Gündis
 Öiqne, til denne Befffring at svare, och
 ingen anden tid sin Bed, der til kunde,
 eller vilde haffue Her til svarede Jens
 Andersen paa dit Sagen der med ey-
 skulle op holdis, eller vidre forhallis, til
 Spürde hand bemet Frißfeld, och bad
 Hand svare paa berable Frouiff, Hvor
 med hand formiente, at vilde beirre.
 Alle Övre, at skulle vere hans Aftimby-
 mand, dennem nu Her for Riken ep-
 ter Recessen straxen at skulle
 raffrigiffue och frid Fore, .
 da foresaff bemet Frißfeld, at det var,
 Gammel Anders Recessad, och n- nge
 Anders ibm: Knud Lang Ager, och
 Samund Eigelund,
 Ydermere svarede Jens Andersen och satte
 tidj Dette, med Formienting, Frißfeld
 Övris Forschind, det Befffremaall icke
 at skulle Kunde sreeche, ellerbefrij

medens Sagen nu at veeriss och efter
 Lørlig Peris til Endelige Dom at gerode
 Opberson, Hans paa Paeraabellæ, med de
 Vindebyrd offer alle Bure at fore, denne
 Sag ikke ved Kommer, medens hanf: be.
 skylder, is Høche Jord mere end som
 hand skulle til Komme, sig at schal
 Haffue tilbaget och bemæktiget, distlige:
 ske efter som Norgis Lørlig formelder at
 udj Mand Slek och Drabsager skal
 prouffue de som tilstede var, formien:
 ner ieg icke dips mind re, denne Sag,
 for snart lige saa Høyst bør at erach:
 tis, och bemækt: Hans Giinde Naer him
 med noget saadant u-bilbørligt, vilde
 ongsaes, icke Kreffuede mange til Vin:
 debyrd, som saadant, Kündebringe
 for sin Dag, eller tilkjendegiffue, for:
 menner der fore, Hans Forsind Sagen
 til depledre op Løsning och endelig
 Process, icke at schal Künde Kindre,
 (och des om

fol. 14a.

Dermed fremlagde Jens Andersen is
 Prouffsbreff Sagen och giffuet beschreff:
 uet, paa Hünseby Kongsgaard, den 1
 october Anno 1660 fork: Thisseld Otis
 Giinde Angsende, och selff forRekken be:
 kient Haffuer, at de Ind forke Prouff,
 note prouffue Künd dj vilde, och i hien:
 de Poster i samme Prouffsbreff selff
 vedgoer, herulig at him samme u-ma:

Marita Oure.

nerlig Döner och Formannelker haffuer sagt, med vidre at hün Kunde sierge och bande som it andet menische, och haffde inddid andet lerd, samme Prouffs Breff, befandtis under Skriffuerens Haand, och Zegell, och iche vidre beseglet, och de Andre - 6 Mend, Som samme Prouffs Breff iche Haffuer beseglet, var Indskreffit nemlig Oeffuen Haffue, Bronick Melberg, Erich Kalleland, Christopher Rodland, Forchild Mehopsell, och Niels Stochs, - och da tilspürde Jens Andersen demnem for Peter, om de hadde sin opleske, Prouffsbreff, som befandtis under Skriffuerens Haand och Zegell, noget haffde at beschylde, eller siönkis at Nere for Andrit, Hiortil di siuarede, at de samme Prouff, siende Gange til forne Haffuer gifftick beseglet, och inddid haffde at beschylde, Mens ville höra sig for, om Löngen derf: Kunde til holde, det vidre at gifftick beseglet, at de der for iche schüde komme i nogen Schade, Der efter bliff aff Jens Andersen for derf: fremüst, och optinst, Christianij Quarti Recess, udj den 3 Bog, Pholio 331 som for melder, Löwretismenderne deris Nigueler, til ingen schal fra sig gifftick eller bebrot Medens sette det self for Domme och Peters Forhandling, naar det mod Tingbogen, fordemnem Lefris

1/2. 1662

och Confireriss, Künlich Prescript med it,
Lørlig, saget, Tingsründe, iudket aff Vel:
iig Tingshus den - 4 December Anno 1661
at bemet 6 Mænd, der om til forne
Lørligen Haffuer verit Indstæffnet, Imod
Tingsbogen Confireret, och Richtig befunden,
saa som de nu selffuer for Piben
haffuer vedgoet och derfor ydermere
bleff aff Jens Andersen, til Spørk, om de
nu samme Profffs Bæff for Piben
Ville besegle, Hvortil de svarede ja, och
nu for Piben samme Profffs Bæff,
sbræcken beseglede,

Endydermere bleff fremlegt it Tings Min:
de, Bød och indgiffuet Her indj Tingshu:
en, den - 4 December Ao: - 61 der Adj
befandtis Tallach Brudal, och Hans Li:
stæred til Vændkit, at haffue verit, Ind:
stæffnet och Værd dj da Haffuer svarede,
Taffuer egen Udtesning,

Værdelig och for dit Liske, svarede Jens
Andersen och satte indj Pette Epterson
ieg ved ersch^{ne}: paa Kongf: May: Veig:
ne, til i Dag Ved Lørlig Steffnemaall,
Marita Övre Her til Tingset Haffuer
ladet indstæffne, der iudinden haffuer
til at sulte, och ald eniste for hæn
saa som ehv i - retsindig Christen,
och Dæffuels Selum med i - Lørlig Guescher,
Branden och Formaledideler, Haffuer salt,
och Ladet sig med befinde, medens end

7/2. 1662.

Marita Övre.

och saa, Epter Kindes egen Bekjendelse,
Lönlig Fronff och Vindisbyrd, ehr Mand
ved Haffu Thollach Omdall En in-natur-
lig Siingdom, schal Haffue paa bracht,
Som aff dit indlagde Siingsinde /: och der
indj Marita Övris egen Bekjendelse, och
Vedgöende Indför. /: Er at fornemme,
Hvor aff Letteligen Kand försæes, Marita
Övre Sasdant aff Gud icke at Haffue,
medens aff Dreiffuelen, och Erddoms
Medel, Slikt at giøre och med onges,
Sætter der for Korkeligen indj Pette, och
fornemmer bemete Marita Övre, ep:
ser Christianj Quartj Recess, Anden Bogs
- 28 Cap: til Hans Kongl: May: och Kron-
nen, Sin Proepstod bor at Haffue forbrüt,
samt at Rönne Danmark, Norge,
och beggij Förstendomme, Her om ieg, En
Endelig och Retmelig Dom Er begierende,

Eptersom Sagen er Angieldende, Velferds och
Rivins Spilde, Kinde paa denne Tid icke
Endelig paa Kiendis, Mens aff os, til be-
ste Prebenkning, ehr bleffören opdagen,
til den-13 Martj först Komendis, och
da Parterne til den Tid, at Comparere,
och En Endelig Sententz at paa Høre

Epter foresæende Opsettelse Dom Kænlig
denn - 7 Februarj som da schede ochbleffhen

Lister tingbok 2.

fol. 22 a.

15/9. 1662.

funden til den - 13 Martij Som da Hige
 maade formedlets Lovrettsmændernis
 Udebliffuelcke, bleff for flöt til i Dag den -
 15 dito: och da vare vi mi tilkede forsam
 lede, Nemlig Dirich Louland Thorchild Wøj:
 land, Louis Vere, Louisby Stangely, Boniard
 Söndland Stennes Eigeland, Peder i
 Høiggrüen Aschild Goldberg, Knud Jølle
 Thole Piöröen Jachob Høigeland och
 Christen Dalland, hvilke for: Mend mi
 til Neffut, at Kiende och dömmes Jmel:
 lüm voris günstig Bl: Velb: Lensheris
 Fuldmechtiger velacht Karel Jens An:
 derssen paa den enne, och Pörsdell
 Olfsen ere paa sin Gündis Veigne paa
 den Anden Side, som mi och nærerende
 tilkede var mit,

fol. 22 b.

Törsbild Ore fremlagde ehru Söeffning
 Hirs med han haffde Jndstøffut Olle
 Öire, och Hannem der Udj Vil haffue
 beschylt, det Hand schulle vere Ton
 Saedis Mand til den Sag som er Priest
 Jmellüm Törsbilds Günde, och Pffrigheden,
 och dit Hand at schulle betüpe, eller
 Löiqverge sig selff bette epterlöigen, den
 anden Tost at Hand vil haffue Hannem
 for sin Affiimbymand beschyliget, An:
 langende, som Hand med Jndstøffute
 Prouff nemlig Somünd Eigeland och Knud
 Langager Land och der for tiden gam:
 mel Anders Rosted och Unge Anders ibm:

10/3. 1662.

Marike Övre.

ehr deris Sandhed at achte saa wit den:
nem riberligt Künde Vere, Epter Steffin-
gens Medför dt. H: by: den 20 Febr: Ao:
1662

Epter Steffingens indmeldende proffuede och
bleff frem Raabt Somünd Bigeland och
Künd Langager som epter Drogen Ed
peroffued. at iidi Peter Steffensens Tid war
Friösbild Övre Steffus for ehun Künd
som schulle haffue bedet en Ping ved
haffu Ingebore Jens Daaber, och da den
Tid frembed Olle Övre for Peken och fore
gaff at det var Friösbildy Künd, som
haffde bet for: Ping, den same Tid be-
hente Vj Peken Wer ibm: och da tilsted
Vj at det var icke Friösbildy Künd, mens
Anders Sörensen paa Næue den at Vere
tilhörende vidre Virke dj icke Udj denne
Sag at proffue.

Gamel Anders Rosckad Flige Maade proffue
ede epter Ed, at dend Tid Hand boede paa
den Part som Friösbild Övre, nu bringer,
da bringte Hand det paa Steffue, Soche
Süine beide, tillige med dj Andre Op:
pidre paa Gaarden saa ingen Formien:
nelle da schede paa nogen Sider, mens dj
Sake sin Süin der paa Lige saa vel Som
Hand, och Hans Fader haffde hafft sam-
me Vilchor forhannem, Unge
Anders Rosckad proffuede |: lige samme
Ord, in - forandrit i nogen magder, och

fol. 25a.

15/3.1662

efter Boger Ed,
 til denne Skreffing at sware Var møt paa
 Ole Obris Vejne, Hans Daaber Berete Olfdr
 som fremlagde paa Hindis Faders Vejne en
 skriffelig Forset, imod for: Friisbilds
 Skreffing,
 Endydermere fremlagde forskre Friisbild
 Ore swarende Schroedtzynselvbreffe: dem
 enne indsked aff en Dell Almie Her ibmt
 den Anden aff Heder och vellerdmand Sk:
 Niels Hansen Sognerest paalister for
 det Biste bleff aff Kamern paa bemerke:
 Sin Hustru's Vejne Indlag et skriffelig
 Forset, Hiorindinden Wand formiente
 icke noget til denne, Offrighedens Process,
 at ville sware, forend som Hans Lissid
 som Sagen skulle Anrore, der paa lo-
 lig Skreffuen och Kalden, frem och for
 Heden Berete, det Jens Anders. Børde at
 forskaffe Kamern en Anklager, med
 vidre villofflige Indmelding och Mening

Her imod swarede Jens Andersen, at efter
 som den Indskreffue Sag och forke Troiff
 Hoffrudsagen ald dells indsked ehr Ved
 Kommende, diplogerte att Friisbild Bure
 indij Hans Indlag in-fornodenblig begierer,
 sagdes mand Udij den Sag at Vide, da
 eras Skike och nocksom Kamern beind,
 Sk: Velb: Louis Galbing, efter forde
 Skreffuemaall och siden Hans Velbq: Friis

Lindes tingbok 2.

fol. 23a.

15/3. 1662

Marika Övre.

eller kindis Fildnechtig der for Marika Öre at haffue sigted, och med indlagde Prouffs Prouff berüpsligt giort, Marika Öre, idj samme Sag schuldig at Vere, och Marika Öre Her idj inmod Norgis Kong eller nogle Kongl: Statüter at vere forure. Sid, mens epter W: H: P: - 21 Cap: som melder, ingen in-ertlig Sag at schal tillige, uden Hand det löntigen hand betise at Hand ehrschuldig i stig Gjeringer som hand hann: tilliger, at ver forfuldt och med löntig Prouff offerberist, Och ep. berson samme Solck idj den 19 Cap: ommelder, Koringens Ombudtymand schal icke giffue nogen Sag paa Öre eller Goty uden Hand haffr der schellige Vidne til, Künd Heller det ehr Saar Linsten eller Andre Sager, som Kongens Det Hand falde idj, da Hand samme Sag, aff Kongens Ombudtymand paa Goedet icke heller Eptergiffues, men epterlöntig Prouff, Maysbetens Indberesse at söge och der med saadan inderische Menischer, til börligen at Hand bliffue straffet, och derforre ydermere Epter Recessens Anden Progs 28 Cap: Secker Udj Rete att bemet Marika Öre til Hans Kongl: Mays: Sid Provs Loed at haffue forberist och Rönne Danmark och Norge och begg Förstendome, och herom en endelig Dom ehrbergiørende,

fol. 23b.

173. 1062

der imod foregaff forsche^{ne} Tiisteld Övre, at
den Tid hans Qvinde Hün var steffut med
förste Steffnemaall, til Hinseby Kongsgaard,
i Kindes Manby foS: Tiistelds Fraverelse
der det förste Prouffs Peref, offier Kindes
bleff sagen, da ville Hand berippe med di
samme Sags Mend som den Tid Peken betien-
te, med samt Kindes Granden och Naboe,
Anders och Piörn Vane samt och Jorgen
Tollachsen Orndall, Peder Dege, Jens och Lars
Maberg, Robert Nordhappel och Erich Nord-
hasell, Piere ibw: j: at Hand niemer
som det var beret Hammen, Hün icke
den Tid schulle vere ved Kindes Sandby
eller fuld ietig, at samboche saadanne
Pömmen, som bleff proffind offier Kinder,

Endelig Vertil särede Jens Anderfsen, aldrig
nogen at vere berist, eller at haffue verit
indj Pögle Tiisteld Övris Qvinde, Jön boede
den Tid, til forne och Enden at Vere
ved sin Forniff och Forstand, sameledis
forniente, denne hans Paaleraabete til
Sagens u - nödiendig Ophold, icke burde
at tilbodedis Tapersonhammen, til forne
epter Reessen er bleffien beritget Hünd
Prouff hand sig paa sin Qvindis Veigue
Künde haffue med at be frj schulle
haffuziffue, som sammelid aff
Hammen och sched ehr och derefter en
Opsekelpedom indj Sagen er gangen, Hand

fol. 23b.

15/
3. 1662.Marika Öre.

sinne Proiff och Vindisbyrd i Dag Her for
Reben, schulle före och beïfse, forminner
der fore saa danne Udflochter icke bör
at erachtis mens nu en endelig Dom at
lide

Da bleff Her om, Denne vit löfflige
Sag, Sasledis Parkerne Imeltum for
Pette aff Sagt, at Epter som Thissild
Öre Her for Reben indj Fing Progen led
fudfore, och Angaff nogle Proiff och
Vindisbyrd, Hvor med Hand Achted, at
beïfse, at Hans Günde Marika Öre,
schulle Vere for Røgt fra Kinder Lind
och Sandby In Anno 1660 den - 1 Octo-
briss Som var paa dj Hider Him aff
den Gündig och velb H: Lens Herre, förste
Gang bleff Gud Citerit der Proiffs
Preffit epter benekt Dags dato officier
Kinder bleff Sagen, och der om Forschuid
indj Sagen erbegierende, Da at Epterson
befindis epter fremlagde Preffuer och
Documenterss Adinforing, at Sagen
Marika Öre under Ögen schulle geraede,
och ingen aff Thissild Öris fremsetkun-
de och ind förte Mieninger Kinder til
Noget Befrielse Künde Komme,
Künde vj denne Hans Forschuid icke
i-biligen Erachtis epterson Sagen, er
Öre och Lempe angieldende Er Hand
da der fore aff os til Kiendt, at Gud-
skufftis neste och först Kommande

fol. 24a.

Hans paaleraabte Pröuff, som til bemelte:
 Tid ved fuld Boger Ed skal bekræffte
 Enten Marita Ore paa dj forsche^{ne}: Tider
 var fra Hindis Reke Forstand, eller icke,
 Hvis icke til forelagde Hind. Kand Lovli-
 gen beimpelig göris, som for schrefflich
 Saer, da Kunde vj derom efter voris
 Samvithighed och Kong: Statutter, ey Pe-
 tere paa Kunde, ind som Marita Ore
 for medelst egen Bekiendelse saa och
 efter Indförte och fremlagde Beimpning
 for bor at Lide och indgielde, for Slige
 Hindis u-hörlig och onde Bedreffter,
 efter Kong Christian den fiendis Reccesis
 Anden Bogs 28 Capitell ochder fore
 at Kaffue forbrüt, Hindis Halffue Bae,
 under Kongl: May: och Cronnen, och
 Römme Danmarch, Norge, och begg
 Försten Dömmen,